

CSONGRÁDI UJSÁG

Előfizetési árak:
Egész évre 4 korona, fél évre 2 korona, negyed évre 1 korona.
Egyes szám ára 8 fillér.
Megjelenik minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő
SZABADOS JÓZSEF

Szerkesztőség
Szentháromság-tér 2. szám.
Kiadóhivatal:
Bozó és Justin könyvnyomdája Szentháromság-tér 2. szám.

VIII. évfolyam.

Csongrád, 1910. március 13.

II. szám.

Szabadságünnepeink.

Exlexben, tehát törvényen kívüli állapotban ünnepeljük az alkotmányos rendet, szolgáltságban a szabadságot. Ünnepeink pedig azt a szabadságot, mely a népjogok tisztelgésben tartásából áll.

Igazán gúnyja a sorsnak, hogy míg a legdurvább önkényuralom is bizonyos alkotmány-forma rendet ad a százados elnyomatásban sinylődő orosz népnek; sőt az ázsiai elmaradottságban tengődő török és persa birodalom is képes volt feldönteni az önkényuralmat: addig az ezer éves alkotmányos étellel dicsekvő Magyarországon akkor rugják fel az alkotmányos rendet és akkor sikkasztják el a népjogokat, mikor a hatalmi túltengésnek jól esik.

Nem tekintenek itt se törvényt, se esküt, se tisztességet, se becsületet: csak vért és pénzt akarnak minden áron. Ha másképp nem lehet, hát az alkotmányos rend feldúlása által. A népszabadság lenyűgözése által. Durva erőszak által. Hatalmi becstelenség által és minden által, mi utálat és gyalázat egy szabadságszerető nép szemében.

A legfájdalmasabb pedig e megaláztatásban, hogy e szentségtörő durvaságokra, a bécsi sárga-fekete kegyek elnyerése végett, mindig magyar ember a vállalkozó. Hisz nyilvánvaló dolog, hogy ha magyar ember nem adná oda magát eszközül a hatalmi visszaélésekre, a hazaárulás leg-sötétebb bűneire, tehetetlen volna velünk szemben Bécsnek minden szövetséges ördöge. De ime sorainkban keresi és ugyanott meg is találja a hatalmi visszaélés a maga utálatra méltó eszközeit.

De bármily fájdalmasok is ezen megszegyentető események, azért mi szegény elnyomott, kifosztott magyarok ünnepeink csak hangosan a magyar szabadságot, amelyért annyi vér folyt hijába ezen ország mezőin. Hiszen egyebünk úgy sem maradt a magyar szabadságból, minthogy ünnepeink kedvünkre a magyar szabadságot és szídhajjuk az országunkat fojtogató németet, amennyire csak jól esik.

Nincs árvább és tehetetlenebb nép a magyarnál, amely az ingét is odaadja a jó szóért, azt gondolja, hogy esküvel peséseltelt alkotmányos bástyák biztosítják jogait: tulajdonképp pedig százados szolgáltságban sinylődik. Néma megadással tűri, hogy egy idegen zsoldos hatalom akasztófára hurcolja, vagy fegyver által lemészárolja szabadságának mártírjait s valahányszor szorult helyzetbe jutnak hőhérai, mindig ő szabadítja meg őket nagylelkűleg és ülteti vissza a nyeregbe, hogy rajta tovább zsarnokoskodhassanak.

Álljuk tehát körül a magyar szabadság apostolának Kossuth Lajosnak ére-

szobrát. Vessünk fátyolt nagylelkűleg a multakra s fizessük az újabb és újabb milliókat Bécs számára, hogy honvédfegyverekkel ugraszsa szét törvényhozásunkat s grancsárokat küldjön alkotmányos rendünk felforgatására.

Ünnepeink! Hisz hatvankét év előtt is így ünnepelték az ország szívében a magyar szabadságot!

Ünnepeink, hogy az ősök magasztos példáiból erőt gyűjtsünk a szolgáltság láncainak széttrésére!

— **Tisztázzuk az eszméket.** E lapok hasábjain vita indult meg afelel, hogy a Tisza-körös-zugi ármentesítő és belvízszabályozó társulat érdekeltége belépjen-e vagy sem a Szolnok-csongrádi és Tököze-istvánházi ármentesítő társulatok által tervezett egyesülésbe? Réti Ferenc, a Tisza-körös-zugi társulat elnöke, az egyesülés ellen foglalt állást. Míg ma igen tiszteletre méltó kezdek az egyesülés mellett törnek lándzsát. Tárnyilag véve az egyesülést, mind a két álláspont figyelmet érdemel. Az eszméket azonban tisztázni kell, hogy a helyesebb álláspont jusson érvényre. Szerintünk a dolognak nemcsak rossz, hanem **rosszabb** oldala is van, amit szinte megfontolás tárgyává kell tenni. És ez abban az eshetőségben áll, hogy mi lesz a helyzet akkor, ha a Tisza-körös-zugi társulat érdekeltége békes egyezkedés útján nem megy bele az egyesülésbe és a miniszter törvényadta jogánál fogva hivatalból mondja ki a három társulat egyesítését? Az a helyzet sokkal rosszabb lesz, mint ha egyezés útján történik meg az egyesülés, mert akkor a Tisza-körös-zugi társulat érdekeltége föltétlenül elesik az ármentesítési osztályzás autonóm jogától, amit az egyezés által biztosíthat magának. Ez pedig igen lényeges része a kérdésnek; mert a Csongrád-sövényházi ármentesítő társulatnál végbe ment kényszer egyesülés már megtaníthatta a csongrádi érdekeltéget arra, hogy a sovány egyezés is többet ér a kövér kényszerűségénél, melynél fogva a csongrádi érdekeltég öt-hat évig volt kénytelen hordozni a Pallavicini örgróf ártéri terheit és csak Istenben boldogult Szvoboda Ferenc és Forgó G. Pál osztályzó harcainak köszönhetette, hogy valamiképp sikerült a kényszerhelyzet súlyos következményeit elhárítani és a csongrádi érdekeltég ártéri kirovásait leszállítani. Ilyen helyzetet tehát kár volna az egyesülés megtagadása által újra megkockáztatni, ha az egyezkedés által méltányos megoldásra lehet vinni a kérdést. Réti Ferenc az előjáróságot biztatja, hogy hívja értekezletre és világosítsa fel e tárgyban a nagyreti és mámai réti érdekeltéget. Véleményünk szerint azonban erre Réti Ferencnek és Solya Gyulának kellene vállalkoznia, kik résztvettek az egyesülés tárgyában megtartott értekezleten, tehát legjobban ismerik a kérdés részleteit. Sőt meg kellene ezen értekezletre hívni a sasi, csépai és szelevényi érdekeltéget is és úgy dönteni el, hogy belemegyen-e, vagy sem a Tisza-körös-zugi társulat érdekeltége az egyesülésbe? Mert itt már igazán

érvényesül a közmondás, hogy a jó tanács aranyat ér és hogy amit tenni akarsz, okos megfontolással tedd, hogy meg ne bánjad, mikor a dolog megtörténik.

Észrevételek

Réti Ferencnek a Csongrádi Ujság 10. számában megjelent cikkére.

A cikk egyáltalában nem terjeszkedik ki a tervezett egyesülés előnyeire, csupán annak képzelt hátrányaival foglalkozik.

Első sorban abban lát a csongrádi birtokos-ságra és általában társulatunkra nézve hátrányt, hogy „a két szomszédos társulatban több a nagybirtokos, akiknek érdekei nem fognak igen sok kérdésben megegyezni a csongrádi, csépai és sasi kisbirtokosok érdekeivel és a nevezett kisbirtokosok ki lesznek téve az állandó leszavaztatás veszélyének.”

A ki a kérdéssel hozzáférően foglalkozik, annak tudnia kell, hogy az egyesülés csupán csak az igazgatási-kezelési, fenntartási és árvédelmi költségekre tervezetik. Közösen tehát csak ezen költségekkel összefüggő ügyek intézhetnének, melyek keretén belül pedig ellentétes érdekek az egyes öblözetek birtokosságai között el sem képzelhetők. Az igazgatás-kezelés költségei legnagyobb részben egyszermindenkorra megszabott költségek (tisztviselők fizetési, állami felügyeleti díjak, nyugdíjintézetű járulékok stb), másrészt, mint az iródi kiadások, tulajdonképpen adminisztrációs költségek olyanok, melyeknél az okszerű takarékoság szem előtt tartása egyképpen érdeke mind a három társulat érdekeltégeinek, mert hiszen közösen járulának azok viseléséhez. A mi pedig a töltésfenntartási és védelmi költségeket illeti, tekintettel arra, hogy az egyesíteni kívánt társulatok öblözetei egymással összefüggenek és az egyik öblözetet fenyegető katasztrófa a másik kettőt is érintené; nyilvánvalóan szintén oly ügyekkel állnak összefüggésben, melyeknek helyes és takarékos ellátása a jelzett okból szintén közös érdeke volna az egyes érdekeltégeknek.

A felsoro'taktól eltekintve minden egyéb ügye érdekeltégünknek továbbra is önállóan, saját hatáskörében intézhetnének. Így semmi beleszólása sem lehetne a másik két társulat érdekeltégének az osztályozás, a kivétési kules megállapításába, vagy az eddiginek megváltoztatásába, a nyereendő adóvísszatérítés mikémi fölhasználásának, az eddigi kölcsönök törlesztési vagy konvertálási módjainak, esetleg új kölcsönök fölvételének megállapításába, vagy elhatározásába, valamint abba sem, ha érdekeltégünk valahol az árterületen egy új csatornát vagy hidat akar építeni.

A mire a cikkíró hivatkozik, a szavazatok 3, 6, 9 arányban való megosztása, nem a közgyűlésre, hanem a választmányra van terve véve. T. i.: a Tököze-istvánházi társulat 3, a mienk 6, a Szolnok-Csongrád-tiszabalparti pedig 9 tagot küldene a választmányba. És ezen arány megállapítása is a mi érdekeink szem előtt tartásával történt és annak a körülménynek mérlegelésével, hogy a mi társulatunk birtokosságának érdekei, mindenkor és minden tekintetben de különösen árvédelmi szempontból teljesen azonosak a kis Tököze-istvánházi társ. birtokosságának érdekeivel, mert e két társulat öblözetei között elválasztó magas partok egyáltalában nem lévén, ez öblözetek 2 km. hosszban teljesen összefüggenek és viszonyaik annyiból is egyeznek a mieinkkel, hogy egyetlen birtokostól eltekintve, az érdekeltég ott is csupa kisbirtokosból áll, mint nálunk. Szóval a két alsó öblözet érdekeltégeit az öblözetek helyzeti fele-

vése és a viszonyok azonossága egymásra utalják is, e két érdekeltég egymással összetartva a választmányban is, de a tervezett egyezség szerint a közgyűlésben is egyenlő erővel veheti föl a küzdelmet a harmadik és legnagyobb érdekeltéssel minden olyan esetben, midőn netalán különböző érdekek ütközhetnének össze, mely eset azonban a tervezett egyesülés természeténél fogva a már előadottak szerint kizártnak tekinthető.

Eros ténybeli tévedés foglaltatik cikkirő azon állításában, mely szerint a két szomszédos társulat védőtöltésai a mieinknél gyöngébbek volnának. Tény, hogy a mi töltéseink szerkezetükben és erősségükben fogva emberi számítás szerint teljes biztonságot nyújtanak az árvíz ellen, de feleli vagy nem ismeri a cikkirő azt a körülményt, hogy a kis Tököze-istvánházi társulat a mieinkkel teljesen azonos alakú, erősségű, sőt a mieinknél kb. félméterrel magasabb koronájú töltéssel rendelkezik, a Szolnok-csongrádi társulat töltéseinek teljes biztonságot nyújtó méretében való kiépítésére, illetve kiegészítésére közel egy millió koronát kapott az államtól és hogy nevezett társulat e nagyszabású munkálatot az ideig esetleges árvíz levonulása után nyomban meg is kezdi. Epen nem áll tehát az, hogy mi védekezés és töltés helyreállítás szempontjából hátrányosabb helyzetben vagyunk, mint a két szomszédos társulat. Ellenkezőleg a mi a töltés helyreállítás, helyesebben annak fenntartását illeti, meglesz az a nem kicsinylendő előnyünk, hogy a Szolnok-csongrádi társulat most ujonnan kiépítendő töltései az elkövetkezendő évek hosszú során át nem fognak fenntartási költséget igényelni, ennek dacára azonban e társulat érdekeltége az e címen előirányzandó és a mi töltéseink fenntartásánál felhasználandó költségekhez hozzá fog járulni.

Hivatkozik a cikkirő arra, hogy ha a három társulat jelenlegi alkalmazottjai meghagynak, akkor nem teljesíthető az az ígélet, hogy az egyesülés után az adminisztrációs költségek kisebbedni fognak.

Tévedés először is, hogy a jelenlegi személyzet létszáma nem volna apasztható. Most a 3 társulat 3 mérnököt kénytelen alkalmazni, míg egyesülés után az összesen 70 km.-en 2 mérnök kényelmesen elvégezheti a teendőket. Ez, továbbá az a körülmény, hogy az adminisztráció a jelenlegi 3 központ helyett csak egyben fog intézteni és így az irodai költségek és egyéb adminisztrációs kiadások tetemesen apaszthatók, lehetővé tesszik a megtakarítást magánál az adminisztrációnál is, pedig a társulati életben az adminisztrációs költségen kívül egyéb más költségek is előfordulnak, melyeknél a tervezett egyesülés esetére még számottevőbb megtakarítások érhetők el.

Ilyen pl. — és ez a legfontosabb — az árvíz elleni védekezés költsége. Ha van társulat, melynél a védőtöltések megvédése egy igazán nagy, fenyegető árvízveszély ellen óriási költséget emészthet föl, úgy éppen a mieink az, dacára annak, hogy nagy méretű és föltétlenül jó szerkezetű töltésekkel rendelkezünk. Nem szabad ugyanis arról megfeledkeznünk, hogy nekünk 13 mederátöltésünk, vagyis oly töltésszakaszunk van, melyek folyómedren vonulnak keresztül és melyek igazán nagy árvíz esetén, — amilyenben ugyan már régen nem volt, de a jövőben még lehet részünk, — bizony mindig ki vannak téve a megcsúszás, megrogyás veszélyének és e veszély elhárítása a tapasztalat szerint rengeteg összeget emészthet föl. E költségek viselésében kénytelen-kelletlen osztozkodnia kell egyesülés után a másik két társulatlak is és így egy valóban nagy árvíz költségeit a jövőben sokkal könnyebben fogja érdekeltégünk elviselhetni.

Ha tehát mélyebben hatolunk bele a dolgok lényegébe, lehetetlenség kétségbe vonnunk a tervezett egyesülés anyagi előnyeit, mikkel szemben igazán eltörpülnek az olyan kicsinyes részletkérdések, hogy a társulatunk székhelyén, Szelevényen a mult évben felépített székházak költségeiből csak 3000 korona térítették vissza érdekeltégünknek. Hiszen ez épület csoport nem menne át az egyesülés érdekeltégei közös tulajdonába, hanem továbbra is a mi érdekeltégünk kizárólagos tulajdona marad, mely egy fejlődő községben, mint Szelevény, bizonyára már a legközelebbi jövőben értékesíthető is lesz. Különben is a három épület közül egyre szükség lesz a mi birtokosságunk érdekéből

Szelevényen elhelyezendő műszaki nyilvántartóság céljaira. De ettől eltekintve is, éppen nem találó a példa, melyre cikkirő hivatkozik akkor, mikor felhossa, hogy a szelevényi érdekeltég megtagadta társulatunk alakulásakor a társulatra való belépést az esetre, ha az általa öblözete részére épített védőtöltések költségeit: 80.000 koronát a társulat el nem vállalja. Utóbbi esetben ugyanis egy olyan építményről volt szó, mely ha meghagyatott volna is a szelevényi érdekeltég kizárólagos tulajdonában, arra nézve egy teljesen értéktelen objectum lett volna, míg a székházak a hozzájuk tartozó szép 3 holdas és a szelevényi község háza közvetlen szomszédságában levő beltelekkel az érdekeltég javára hamarosan és előnyösen értékesíthető ingatlant képeznek.

Az meg már éppenséggel érthetetlen, miért kifogásolja cikkirő a Szelevényen tervezett műszaki nyilvántartóság felállítását, mikor erre az állásra nem kell új embert alkalmazni, mert van erre alkalmas tisztviselő és mikor e nyilvántartóság felállításához, szemben a Szolnok-csongrádi társaság bizottságával, éppen a mi bizottságunk ragaszkodik abból a célból, hogy érdekeltégünk apró-cseprő birtoknyilvántartási ügyeinek elintéztetése céljából ne kénytelenítsék az egyesült társ. tervezett székhelyére, Cibakházára fáradni, hanem az eddig megszokott helyen intézhesse el a társulattal minden ügyes-bajos dolgát. Cikkirő bizonyára maga sem érti, hogy miért kerülne ez évenként 4000 koronába és miért volna ez partiális szelevényi érdek csupán, mikor megvan a hozzá szükséges tisztviselő és helyiség és mikor az összes ártéri birtokosság kényelmélelőztatik általa. Hiszen a csongrádi ember számára Cibakháza sokkal nehezebben megközelíthető, mint a szelevényi, vagy sasi, csépai ember számára és így leginkább a csongrádiak érdeke, hogy ne kénytelenítsenek minden kis elintézendő ügyükben a távol központba fáradni.

Megfelelkezni látszik cikkirő arról is, hogy az 1885. XXIII. t.-c. 81. § a módot ad a földművelésügyi kormánynak arra, hogy az össze függő öblözetekkel bíró szobán forgó három társulatot hivatalból egyesítse, mely esetben meg lennének fosztva az egyes érdekeltégek attól, a mi szempontunkból éppen nem kicsinylendő előnytől, hogy az egyesülés föltételeinek megállapítása szabad egyezkedés tárgyát képezi. Most talán utoljára kínálkozik alkalom az előbbtől kétségtelen bizonyossággal bekövetkező egyesülés föltételeinek oly módon való megállapítására, mely mód mellett érdekeltégünk számára a lehető legtöbb előny biztosítható. Ugy hogy éppen a most kínálkozó kedvező alkalomnak elszalasztása idézne föl birtokosságunkra többé soha helyre nem hozható veszteségeket.

Feledésbe ment, vagy talán soha sem volt ismeretes a cikkirő előtt az a fontos körülmény, hogy a szomszédos társulatok mindegyike összehasonlíthatatlanul jobb anyagi helyzetben van, mint a mi érdekeltégünk, mely még alig heverte ki az alakulás utáni első évtized nehéz válságait. A Tököze-istvánházi társulat olyan kedvező helyzetben van, hogy kölcsönéinek törlesztésére éppenséggel nem, pusztán csak a csekély költséget igénylő fenntartásra kell kivételt eszközölnie, a kölcsöntörlesztés részleteit fedezi az évi adóvisszatérítése. A Szolnok-csongrádi társulat szintén oly rendezett anyagi viszonyok között él, hogy majd 200.000 koronányi készpénzzel rendelkezik és fenntartási célokra alig negyedrészt kell kifizetnie érdekeltégére, mint nekünk. Ha már most egyáltalában áll — pedig áll — az, hogy az egyesülésben erő van, mennyivel inkább igaz az, hogy a gyengébbnek erőviszonyai csak javulhatnak azal, ha a nála tehetősebbekkel, erősebbekkel szöveteznie sikerül.

Kelemen Imre.

HIREK.

— **Mai ünnepélyünk programja.** Mai napra tervezett szabadságünnepeünk a következő pontozatok szerint lesz megtartva: 1. Himnusz. Eneklí a tanuló ifjuság. 2. Megnyitó beszéd. Tartja dr. Szarka Mihály, a Függetlenségi és 48-as Népkör elnöke. 3. „Talpra magyar” szaválja * * *. 4. Ünnepi beszéd. Tartja Hegyi Antal. 5. A Kossuth szobor megkoszorúzása Faragó Antal országgyűlési képviselő által. 6. Torony-

zene. Adja Bozó Andor. 7. Záró beszéd. Tartja dr. Szarka Mihály. 8. Szózat. Éneklí a tanuló ifjuság. Kedvező idő esetén kétségkívül talpon lesz az egész lakosság.

— **Fekete hét.** A mai naptól fogva husvét ünnepéig a képek és feszületek a templomban gyászleppel vannak bevonva annak emlékére, hogy a zsidók vita közt a jeruzsálemi templomban Krisztust megakarták kövezni. De ő elrejté magát és titkon kiment a templomból. Így leppel takarva maradnak a feszületek nagy pénteken a délelőtti szertartásokig. A képek pedig a nagyszombati miséig.

— **Fájdalmas péntek.** A ránk következő pénteken (márc. 18.) lesz a hét fájdalmú Szűz ünnepe, mely búcsúnapja a temetői kápolnának. Azért kedvező idő esetén e nap körmenet megy reggel a 8 órai szent mise után, a temető kápolnájába, hol szent beszéd és mise tartatik.

— **Orgonánk ügye.** Folyó hó 10-én este értekezlet volt, a létesítendő új orgona ügyében, a plebánián, melyen nagys. és ft. Porubszky József apát-plebános elnökle alatt résztvettek: Nagypál Imre községi bíró, Solya Gyula főjegyző, Eszes Mátás, Pesthy Tihamér állomásfőnök, Kalmár Illés főkántor, Szabados József, Hegyi Antal és Balog Énok. Ezzel az orgona a megvalósulás állapotába jutott, a mennyiben az értekezlet, miután a kivitelre szükséges összeg, kétezzer korona híján együtt van, abban állapotodott meg, hogy a Riger testvérek impozáns tervét elfogadja, velük a szerződést megkötí és jóváhagyás végett a megyés főpásztor elé terjeszti. Egyszermind odahat az értekezlet, hogy az új orgona készen legyen az ez évi Nagyboldogasszony napjára.

— **Istentisztelet.** Március 15-én, kedden, délelőtt 9 órakor, hazánk jóléteért ünnepélyes apáti szent mise fog plebániái templomunkban tartatni.

— **Hamis a zuzája.** Az ószerekek hajdani lapja mult vasárnapi számában Hieronymi Károly, kereskedelmi minisztert, ajánlgatja képviselőjelöltnek Csongrádon. Ami azért feltűnő, hogy csak nemrégiben jelentette ki nagyhangon a „Tiszavidék” kötdéseire, hogy ő csak olyan jelöltet támogat, ki programjába fölveszi az általános, titkos szavazással egybekötött választói jogot. Nos az a kormány, melynek Hieronymi is tagja, ugyancsak nem pártolja az általános, titkos választói jogot, mikor annak legnagyobb ellenségevel, Tisza Pistával szövetezik. Ugy látszik tehát, hogy egy kis iglő pénzra volna már szükség Csongrádon, s csupán erre a célra találdott ki a Hieronymi képviselőjelöltsége. E hírrel kapcsolatban lapunk zártkörös biztos forrásból értesülünk, hogy Hieronymi Károly fölléptetése Csongrádon befejezett dolog. Tehát a megye ószeresei nemcsak maguk hódoltak be a mai alkotmányellenes kormánynak, hanem nagyobb dicsőség okáért a csongrádi ószerekeket is beugrasztják egy erkölcsstelen választásba.

— **Áthelyezés.** A harmadik segédlelkészi állás, amely csak a napokban lett betöltve, ismét megüresedett. Fehér András segédlelkész, aki községünkben két és fél évig buzgón munkálta a hívek lelkiüdvét, a megyés püspök Kiskunfélegyházára helyezte át. A hívek sokaságának könnye és áldása kísérte a buzgó lelkipásztort új állomására.

— **A szegedi kiruccanás.** Mult vasárnap nagy cécó volt Szegeden. Tisza Pista, a Kálmán fia, tett nagy kiruccanást Szegedre, hogy szervezze a császári-királyi muszkapártot. Ezen nem épen dicsőséges és hazafias vállalkozáson vármegyénk urai is képviseltették magukat dr. Cicatricis Lajos alispán és sógora Fekete Márton elnökle alatt. Hát bizony nagyon elszomorító jellemvonása megyei intelligenciánk, hogy ilyen hazafiatlan szerepekben tetszeleg magának.

— **A közgyűlésből.** A hétfőn délelőtt tartott közgyűlés határozataiból röviden említjük, hogy az anyakönyvi hivatal vezetésével Solya Gyula főjegyzőt bízta meg a közgyűlés. Az ő ügykörét pedig részben megosztotta Faragó Péter és Tóth József jegyzők között. A Horváth Mihály történetirő Szentesen létesítendő szobrára 200 koronát, a nagytemplomi új orgonára pedig 500 koronát szavazott meg a közgyűlés. Váradi Erzsébet óvónőnek nem emeli fel lakbérét, sőt az eddig fizetett lakbért is visszaköveteli az államtól, mert az államosítási szerző-

dés szerint a tanítók és tanítónők s így az óvónők lakbér illetménye is az államot terhelik. Folyamodik tovább a közgyűlés az esti hét órás motor menetrendének olyatén megváltoztatásáért, hogy Budapest felé is csatlakozása legyen. Új iskolákat létesít a nagyrértben a várháton és a mámai rértben a lógerháton tíz-tíz ezer korona költséggel. A munkás házhelyek vételárát pedig megtéríteti a vármegyével a munkás házak céljaira fölvetett egy millió koronás kölcsönből.

— **Március 15-ike a polg. leányiskolában.** Az 1848. évi márciusi nagy napok emlékét a helybeli állami polgári leányiskola ez évben is megünnepli. Az ünnepély műsora a tanulók által előadandó ének és szavalatokból, továbbá az iskola igazgatója, Sövényházy Antal által mondandó ünnepi beszédből fog állani. Az ünnepély 15-én (kedden) délután 4 órakor tartatik az intézet tornatermében, melyre a szülők, tanúgy barátok s az ünnepély iránt érdeklődők ezúton is meghívotnak.

— **Változás a megyei tisztikarban.** Hírlik, hogy dr. Cicatricis Lajos alispán helyét, főispánná történt előléptetése folytán, az alispáni székben dr. Nagy Sándor megyei főjegyző fogja elfoglalni. Főjegyzőnek pedig dr. Csücs János csongrádi főszolgabíró fogják bevinni, kinek helyére Fekete László Mindszenti szolgabíró, a Fekete Márton fiát, fogják csongrádi főszolgabírónak küldeni. Így hát érthető, hogy miért volt Fekete Márton a megyei gyűlésen a kormány részére szállított bizalomnak jobb ügyhöz méltó szószólója.

— **A választók névjegyzékének kiigazítása.** A központi választmány folyó hó 8-án délelőtt tartott üléséből Hegyi Antal elnöklété alatt Kovács Elemér és Máté Jánost küldötte ki a jövő évi országgyűlési képviselők névjegyzékének összeállítására. A bizottság Kovács Elemér hivatalos helyiségében, márc. 14. és 16. napjain fogja ezen megbízatását teljesíteni, mely alkalommal jogukban áll a választóknak, a jegyzékbe leendő felvétel céljából, a küldöttség előtt személyesen jelentkezni.

— **Cicatricis Lajos főispán.** Valóra vált a hír, hogy a törvénytelen kormány dr. Cicatricis Lajos alispánt nevezte ki megyefőnöknek. Beiktatása e hó 19-én nyeg végbe a következő sorrend szerint: 1. Ünnepélyes istentisztelet d. e. 9 órakor a r. kath. templomban. 2. D. e. 10 órakor a vármegye törvényhatósági bizottságának rendkívüli közgyűlése. 3. Délben fél 12 órakor küldöttségek fogadása. 4. D. u. 1 órakor diszebed a Petőfi szálló nagytermében. Bizony ez nagyon szomorú ünnepély lesz, melyből aligha kérenek a hazafias érzelmű megyebizottsági tagok.

— **Adakozások az új orgonára.** Az új orgonára folytatódag adakoztak: Nagypál Ilés 100 K, Kókai Sándor 200 K, Forgó József és neje 200 K, Bukrosi birtokosok 1000 K, Rózsafűzér társulat 1000 K, Csongrád község 500 K, Ifj. Cs. Forgó József 300 K, Máté János 100 K, Hegyi Antal 50 K, Csongrád városi takaréks 100 K. Összesen 3550 K. Az eddig befolyt összeg 14.998 K 65 fillért tesz ki.

— **Közművelődési előadás.** Folyó hó 13-án, ma vasárnap delután, 4 óra helyett 5 órakor kezdődik a közművelődési felolvasás. — Programja a következő: 1. Történet a Körösparton. Szavaltat. Előadja: keökényesdi Papp Etelka. 2. Elmélkedés az érzékenek túli világról. Felolvasás. Tartja: dr. Dékány Béla. 3. Vonós négyes. Előadja: Farkas Balázs és zenekara.

— **Megkezdődik a hajójárat.** A gőzhajójárat Szolnok és Szeged közt folyó hó 15-én, kedden indul meg a mult évben is érvényben volt menetrend szerint. Az első menet Szolnokról Csongrádra 15-én délután történik, másnap hajnalban pedig Csongrádról Szegedre megy a hajó. A menetdíjak szintén a régié maradtak.

— **Szőlős gazdák saját érdekükben kérik egy levelezőlapon a legújabb árjegyzéket** Nagy Gábor szőlőnagybirtokostól Kóly (Bihar megye). Sok fontos, hasznos tudnivaló van e kitűnően szerkesztett könyvben.

— **Az ideális kút.** Bátran nevezhető ennek az „Omega” Lánckút, amely amellet, hogy a legolcsóbb az összes ismert kútszerkezetek között, egyuttal a legkönnyebben kezelhető, gyermek is elhajthatja. A legtöbb vizet adja. Soha be nem fagy. Karbantartásához nem kell szak-

értelem s emellet három évi jótállással szállítja és állítja be a „Magyar Lánckút vállalat” amelynek hirdetésére felhívjuk b. olvasóink figyelmét.

— **A munkásbiztosító pénztár választása.** A szegedi kerületi munkásbiztosító pénztár közgyűlési kiküldötteinek választását a csongrádi munkaadók és biztosított munkások ma vasárnap tartják meg Csongrád község tanácstermében. A szavazás reggel 9 órakor kezdődik és addig tart, míg szavazó jelentkezik. A szavazást úgy a munkaadók, mint a munkások (akár férfiak, akár nők, segédek vagy tanoncok) csak személyesen, igazolvány mellett gyakorolhatják. A szavazás szavazó lapokkal történik.

— **Női kalapkiállítás.** Schweiger Nővérek Kiskunfélegyházán Kossuth utca 21. szám alatt, a volt dr. Propper-féle házban, női kalapkiállításukat megnyitották. A legmagasabb igényeket kielégítő női kalap modellek, egyszerű intézeti és angol kalapok, sport sapkák, gyermek fejkötők és kalapok, továbbá gyászkalapok dús választékban állandóan raktáron vannak. A vidékről jövő közönség részére, tekintettel az úti-költségre, jutányosabb árt számítanak, s ezért a nagyérdemű közönség mielőbbi becses látogatását kéri.

— **Tüzek.** Folyó hó 7-én Kraxner Antal szőlőjében a kunyhó leégett. A szőlőben volt napszámosok a kunyhóban szalonnát sütöttek, s valószínűleg onnét keletkezett a tűz. A kunyhóban gazdasági eszközök is égtek meg, ezért a kár 800 koronát tesz ki, mely azonban biztosítás útján megtérül. — Folyó hó 11-ére virradó éjjel pedig Lekrincki Mihály pacsirta-uteai háza égett le valószínűleg gyújtogatás folytán. A csendőrség már nyomában is van a tettesnek. A kár 1500 korona. A leégett épület biztosítva volt.

— **Örvendtes esemény.** Tudatjuk a tisztelt közönséggel, hogy városunkban a „Gondviselés” orsz. központi temetkezési segélyző társulat helyi egyesületet létesített, amely igen örvendtes fogadtatásra talált, amennyiben rövid 1 havi fenállás alatt a tagok létszáma 120-ra emelkedett. Temetkezési segély 100 koronától 1000 koronáig jegyezhető csekély felvétenként fizetendő díjak mellett. Beiratásnál előre fizetni nem kell. Egyben jelezzük, hogy ezen humanus emberbaráti intézményhez maga az állam 460.000 koronával járult, úgyszintén a Gazdák biztosító szövetkezete tetemes összeggel támogatta, úgy hogy ma már az alaptőke meghaladja a három millió koronát. Bővebb felvilágosítás nyerhető és beiratkozni lehet Kiss Imre Szentesi-köruton levő üzletében.

Rászedett gazdák.

Még ma is vannak könnyen hívó, különben az értelmesebb birtokos polgártársak közé számító emberek, — a kik a vidéki cégek nagyhangú utazóinak, — fűt-fát ígérő úzerkedéseinek felülnek — lépre mennek.

Mert a közelmúltban tette tiszteletét a csongrádi gazdák között gazdasági eszközöket, leginkább vetőgépeket árusító néhány ügynök, a kik képesek voltak elhitetni 8—10 értelmes gazdával, hogy ők a papiroson megmutatott legjobb fajta vetőgépet tudják szállítani 8—10 évi törlesztésre, vagy ha meg ez az idő is kevés nekik, oly időben történendő fizetésre, a mikor gazdasági viszonyaik azt megengedik, és hogy ezeknek 250 frt vételára neveltséges potom ár.

Alá is iratják a jámborokkal a megrendelő ívet és ezzel aztán gazdáink meg is peccételik.

Jönnek a gépek szaporán, mint a hogy a legutóbbi fogásnál is megérkeztek s akkor tágra nyitott szemekkel van nekik mit nézni, van miért a kopynyát a falba verni, mert bizony a „tölcseeres” vetőgép helyett épen az a „gegős” vetőgép érkezik, a mit soha életükben nem akartak (ugyanazon árban), és hozzá még a bérmentve alkudott küldemény utánvétellel van spékelve, a 8—10—15 éves törlesztéses idő helyett pedig csak szerény 3 év alatt fizetendő ki a vételár kamataival együtt, így tartja a rendelési tudósítás.

Ekkor aztán van lótas-futás, hogy mit csináljon, hogyan segítsen önhibája folytán önmagán, de bizony azon legtöbbször segíteni nem lehet, vagy ha lehet is, a szabadulásnak is meg kell adni az árát.

Ez a mi magyarjaink hibája. Önmaguk szer-

zik maguknak a bajt. Mert nekik jobban imponál egy pesti frakkos vigéc mézes-mázos szava, a ki csak jót tud mondani!

Itt helyben van egy tekintélyes polgártársunk, a ki maga is csongrádi lakos, Lévai Gyula, a ki azok között dolgozik és él, akékkal üzleti összeköttetésbe kerül, aki nem papiroson mutatja be a szerkezetet, hanem a raktáron levő darabjai közül saját szemével és kezével válogathat az illető vevő s személyes tapasztalatai alapján kötheti meg a vásárt. Ennek vagyoni garanciája csak különb biztosíték a gazdáknak, mint az egyszer látott vidéki ügynök minden jót ígérő mosolygó arca!

A dolog érdekelvén, utána jártunk és megtudtuk, hogy azokat a vetőgépeket, a melyeket a mi léprevitett polgártársaink venni szerettek volna, melyre nézve az egyezségben 230—250 frt vételár fizetésére kötelezték magukat Lévai, Gyula polgártársunknál 150 frt-ért szerezhető be.

Az eset okulásra mindenesetre jó. Regi közmondás: saját káran tanul a magyar.

Azt hisszük, ezeknek közreadásával jó szolgálatot teszünk legalább azoknak, a kik eddig még rászedhetők nem voltak.

Kiadók és laptulajdonosok: BOZÓ ÉS JUSTIN.

Bozó és Justin könyvnyomdája.

Üvegből táplált

gyermek, rózsás és teli arcukká, erősekké és életvidámakká válnak, ha

SCOTT-féle csukamájolaj EMULSIÓ-t adnak nekik.

A Scott-féle Emulsió-ban

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halászt — kérjük figyelembe venni.

levő tiszta és könnyen emészthető táplálék, gyorsan jövéteszi a táplálkozásnak akármely fogyatkozását.

A SCOTT-féle EMULSIÓ-t nagyon szeretik krémszerű ízéért. Kitűnő bármilyen okból eredő erőhanyatlás és gyengeség ellen.

A SCOTT-féle EMULSIÓ a legkiválóbb.

Egy eredeti üveg ára 2 K 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

Kiadó lakások. Tekulics Sándornak a Szivák-teren lévő házában két lakás, melyek több szobából és mellékhelyiségekből állanak, továbbá egy üzleteliséggel azonnal kiadó. Értekezni lehet Schwarcz Ignáccal Szentesi-körút 9. szám alatt, vagy a tulajdonossal levél útján Kisteleken.

Kiadó lakás. Gácsi Mihályné Úri-utca 37. szám alatti házában egy három szoba, konyha, kamra és spejzből álló lakás hasznosbérbe kiadó. Bővebbet a háznál és Cinóber Kálmán lisztkereskedőnél lehet megtudni.

Eladó ház. A Vasút-utca 59. szám alatt épülő Bacsa-féle ház, mely áll 2 kétszobás lakásból, pince és mellékhelyiségekből, szabadkézből eladó. El nem kelés esetén április 24-től hasznosbérbe kiadó. Bővebbet Hatvani György Fegyhazi-út 28. sz. alatti üzletében.

Kiadó lakás.

Joannovits Istvánnak a gróf Andrassy-utcában levő házában 4 szobás lakás, 2 konyhával és ahhoz való mellék épületekkel együtt szt. György naptól kiadó, esetleg 200 négyszögöl kert, szőlővel és gyümölcsfákkal együtt szintén kiadó. Értekezni lehet a tulajdonossal Justh Gyula-utca 31. számú lakásán.

Eladó oszlopok.

Draskovics Dezső házában 300 darab lugasnak és kerítésnek való oszlop van eladó.

Magyar Vulkáncementgyár Részvénytársaság

Központi iroda: Budapest, V., Sas-u. 25. sz. Telefon: 107-16. — Gyártelep: Selyp. — Telefon: Hatvan 46.

Ajánl: Elsőrendű selypi portlandcementet, Vulkánportland cementet, kitünő minőségűt, mely a portlandcement szabványait 50%-kal felhaladja.

A világ legjobb, legbiztosabb, és legolcsóbb kút-szivattyuja az

Omega lánckút

Mert nagyon sok vizet ad,
Mert gyermek kezelheti,
Mert soha be nem fagy,
Mert soha nem romlik,
Mert mindenki felszerelheti és karbantarthatja.

3 évi jótállás. — Árlap ingyen.

MAGYAR LÁNCKÚT VÁLLALAT
Farkas J. Budapest, Felső-Erdősor 12.

Hirdetmény.

Csongrád községnél építendő két tanyai iskola felépítésére zart ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A tanyai iskolák a község által megszerzendő s a nagyrében fekvő úgynevezett „Várhát”-i dombon, valamint a mámai rében fekvő úgynevezett „Logerhát”-i dombon fognak telepíteni. Külön ajánlat teendő úgy a nagyréti, külön ajánlat a mámai réti iskoláknál mindennemű munkára (I. föld és kőműves munka, II. ácsmunka, III. asztalos munka, IV. bádogos munka.)

A versenyzési óhajtok felhívotnak, hogy a fenti munkálatok végrehajtásának elvállalására vonatkozó, szabályszerűen kiállított, pecséttel lezárt, sértetlen borítékban elhelyezett ajánlataikat a községi előjárásához címezve, „Ajánlat a csongrádi nagyréti (mámai réti) iskola föld és kőműves munkálatára” hasonló felirattal ellátva, egy koronás bélyeggel felszerelve, Csongrád község iktató hivatalába az 1910. évi március hó 30-án d. u. 5 óráig annyiával inkább adják be, mert az elkésztett ajánlatok figyelembe vételét nem fogják.

Megjegyeztetik, hogy mind a két iskolára vagy az iskoláknál előforduló különemű munkákra együttes ajánlat nem tehető, hanem az ajánlatot tevő mindkét iskolára, vagy az iskoláknál előforduló mindennemű munkára kívánna vállalkozni, akkor ajánlatait külön-külön borítékba téve, külön-külön tartozik megtenni.

Ajánlati összeg 10 000 a községi letétpénztárban készpénzben, ovadékképes értékpapírokban, vagy takarékpénztári betétkönyvesekben elhelyezendő s az ajánlatához a letétbe helyezést igazoló nyugta csatolandó.

A feltételeknek meg nem felelő ajánlatok vagy utóajánlatok figyelembe nem vétetnek. A vonatkozó költségvetési előirányzat Csongrád község II. jegyzői hivatalánál a hivatalos órák alatt bármikor betekinthető.

A beérkezett ajánlatok március 31-én fognak elbíraltatni. Csongrád, 1910. március 11.

Kovács Elemér jegyző.

Köhöges, rekedtség és hurut ellen nincs jobb a **Réthy-féle pemeterfü cukorkánál.**

Vásárlásnál azonban vigyázzunk és határozottan RÉTHY-félet kérjünk, mivel sok haszontalan utánzata van.

1 doboz 60 fillér.

Csak RÉTHY-félet fogadjunk el!

Eladó ház. Pozsár Józsefnek az Úri-utcában lévő újonnan épült háza, kedvező feltételek mellett, eladó. El nem kelés esetén azonnal haszonbérbe kiadó. Értekezhetni lehet vasárnap és ünnepnap nevezett háznál.

Kiadó üzlethelyiségek.

Dr. Buk Hermannak piactéri házában, 3 utcai üzlethelyiség, 1 utcai pince és egy jégverem azonnal kiadó.

Dr. RÓTH SÁNDOR gyakorló orvos
Csongrád községben letelepedett és gyakorlatát megkezdte. Lakása Szentesi-körút 33. sz. a. Tekulics Mihály (gépész) házában.
Rendel: d. e. 8-9 ig, d. u. 2-3-ig.

BRÁDY-féle gyomorcsépek a Máriacelli Szűz Mária védjegyével ellátva,

melyeket Máriacelli gyomorcsépeknek nevez a nép, harminc esztendő óta úgy beváltak, hogy nélkülözhetetlenek minden háztartásban. E csépeknek utóérhetetlenül jó hatása van mindennemű gyomorrontás, gyomorégés, székrekedés, fej- és gyomorgörcsök, hányás, álmatlanság, vér szegénység s sápkór ellen.

Kapható minden gyógyszerárban. Egy kis üveg 80 f, nagy üveg 1 K 40 f, 6 üveg 5 K, 3 dupláüveget 4 K 50 f franko küld a készítő Brády K. gyógyszerárára a „Magyar Királyhoz” Wien I. Fleischmarkt 1, Depot 241.

Ügyeljünk a védjegyre, mely a Máriacelli Sz. Máriát ábrázolja, a vörös színű csomagolásra és aláírásra, mely az oldalt levő kép másolata.

Aki kellemes,

egyenletes meleg lakást óhajt,
az rendeljen tűzálló agyagból
... készült cserépkályhát ...

MAZURA VILMOS

cserépkályha, takaréktűzhely, fürdőkád, fertőtlenítő zománczott falburkolat és minden e szak... mába vágó munka készítőjénél ...

Szentesen, a vasútállomás mellett.

Óh jaji!

Megfojt ez az átkozott köhögés!

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásúak

EGGER MELLPASZTILLÁI

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek.
Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadohoz 50 fillér.

Fő- és szétküldési raktr:

„NÁDOR” GYÓGYSZERTÁR

BUDAPEST, VI. Váci-körút 17. sz.

Kapható Csongrádon:

Barna Henrik, Löw Adolf és Wiesner Lajos gyógyszerárában.

Éljen!

Egger mellpasztillája csakhamar meggyógyított!

Órajavitás.

Szöllősy Balázs óras értesíti Csongrád város t. közönségét, hogy lakásán: Justh Gyula-utca 4. szám alatt, bármilyen óra és ékszer javítást elvállal olcsó árak mellett.

SZŐLŐSGAZDÁK!

Homokon és kötött földön.

A ki borait mindenkor jó áron és hamar akarja eladni, **ültesen Delaware szőlőt** szántóföldekre is, és ha a hiányzó tőkét ezzel pótolja, az ilyen vegyes bor oly finom lesz, hogy

drágán és hamar elkel.

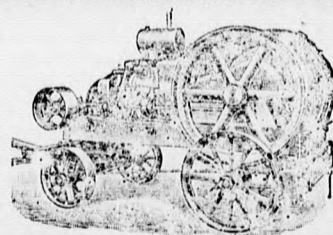
Ezt bizonyítjuk, kik már termeljék és bizonyítják a nagyborkereskedők, akik 60-80 koronáért is megveszik hektóját, ha százezer hold ilyen termelne is. Permetezés nélkül a múlt évben is peronosporától mentes nagy termést adott (holdanként 35 hektó.)

Vesszéről árjegyzék ingyen s bérmentve.

NAGY GÁBOR szőlőnagybirtokos **KÖLY** pósta, távirtda és távbeszélő állomás.

Levelezés magyar, német, horvát, szerb, román nyelven.

Ügybörök keresetnek.

Ügybörök keresetnek.

EREDETI „CHRISTOPH“!

benzin szivógáz-motorok, lokomobilok s **NYERSOLAJ-MOTOROK** ma az első helyen állanak.

A „CHRISTOPH” név garancia. 75 éves kísérletek és tapasztalatok eredménye.

Kérjen árjegyzéket

DÉNES B. motorspezialista cégtől

BUDAPEST, V. LIPÓT-KÖRÚT 15.